

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Dato: 05.09.2019

Vår ref: 19/02992-2 HME

Deres ref:

Hørings svar fra Hamar biskop - Forslag om endringer i utlendingsforskriften - Oppholdstillatelse til ofre for menneskehandel

Hamar biskop takker for muligheten til å avgi hørings svar – forslag om endring i utlendingsforskriften – oppholdstillatelse til ofre for menneskehandel. Departementet har foretatt en gjennomgang og vurdering av regelverket for oppholdstillatelse til ofre for menneskehandel og foreslår en utvidelse av adgangen til å gi oppholdstillatelse. Hamar biskop støtter dette forslaget.

Høringsnotatet er en oppfølging av Stortingets anmodningsvedtak nr. 123 (2015-2016). Dette ble utdypet i Innst. 16S (2017-2018), hvor komiteen som eksempel nevner å gi ofre for menneskehandel opphold også der de ikke har krav på asyl og opphold i Norge fordi de for eksempel skal returneres til et annet land i tråd med Dublin-avtalen.

Høringsnotatet gir en kort gjennomgang av gjeldende rett med henvisning til at menneskehandel er definert i straffeloven § 257, jf. Palermo-protokollen artikkel 3. Denne beskriver også at all utnyttning av mindreårige er å anse som menneskehandel, uavhengig av om vold, trusler eller annen utilbørlig atferd er brukt. Dette er av vesentlig betydning når det skal vurderes oppholdstillatelse på bakgrunn av sterke menneskelige hensyn. Grunnlovens rettighetsvern ble utvidet i 2014. Personer under 18 år har særskilte rettigheter. Myndighetene har et særlig ansvar for å legge til rette for at mulige mindreårige ofre for menneskehandel kan bli identifisert og få nødvendig bistand og beskyttelse. Hamar biskop kan ikke se at dette er tilstrekkelig sikret gjennom forslaget til endring i utlendingsforskriften som nå er på høring.

Hamar biskop er sterkt kritisk til at antatte ofre for menneskehandel bare kan få en oppholdstillatelse som varer i seks måneder og som ikke danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse (refleksjonsperiode), og det absolutte vilkår som ligger i at søkeren må ha brutt med miljøet bak menneskehandel. Et midlertidig opphold på 6 måneder vil ikke alltid være nok til å kunne etablere den trygghet søkeren trenger for å oppfylle det vilkåret dersom søkerens familie et utsatt for represalier eller overgrep. Hamar biskop anbefaler at det menneskelig perspektivet og sakens kompleksitet må vektlegges.

Hamar biskop ser også flere betenkeligheter ved Departementets mening om at det ikke bør gjøres endringer i terskelen for opphold i menneskehandelsaker, slik at den avviker fra terskelen for andre saker som vurderes etter bestemmelsen om opphold på grunn av sterke

menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket. Hamar biskop er uenig i Departementets begrunnelse om at en senket terskel for denne gruppen vil innebære forskjellsbehandling mellom ulike sårbare grupper og medføre fare for misbruk av regelverket. Hamar biskop mener at terskelen må senkes, nettopp fordi personer som er utsatt for menneskehandel – og herunder barn – har et svært sterkt vern gjennom Grunnloven § 93, Den europeiske menneskerettskonvensjonen – barna også gjennom FNs barnekonvensjon som eksplisitt nevner salg av barn, barneprostitusjon og barnepornografi - og FNs torturkonvensjon. Dette må avspeiles i utlendingsforskriften og hensyn tas i anvendelsen av den.

Hamar biskop støtter at UDI får instruks om at personer som anses som ofre for menneskehandel og som har hatt eller fyller vilkårene for begrenset oppholdstillatelse etter utlf. § 8-3 annet ledd, unntas fra Dublin-prosedyre og får sin asylsak realitetsbehandlet i Norge.

Hamar biskop støtter Departementets forslag om å utvide gruppen av ofre som kan få opphold etter utlf. § 8-4 annet ledd, men forutsetter at det alvoret som ligger i dagens henvisning til straffeloven § 257 i praksis ikke svekkes ut fra det hensyn som allerede er påpekt.

Hamar biskop støtter forslaget til hjemmel om at UDI og UNE kan innhente opplysninger fra politiet som er nødvendig for opplysning av sak etter utlf. § 8-4 og § 8-3.

Med vennlig hilsen

Solveig Fiske
biskop

Hanne Marie Engdal
rådgiver diakoni

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:
Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep 0030 OSLO